

Zahtjev Hrvatske elektroprivrede za izmirenje dugova nije prvi takve vrste s kojim se suočavaju u BiH.

Ukupna vrijednost pokrenutih i najavljenih međunarodnih arbitražnih sporova koje su strani investitori pokrenuli protiv Bosne i Hercegovine i njenih institucija iznosi više od 800 miliona eura, podaci su Pravobranilaštva BiH koji su pripremljeni radi razmatranja pred Zastupničkim domom BiH.

Zahtjev Hrvatske elektroprivrede Bosni i Hercegovini za izmirenje dugova na temelju njenih ulaganja u izgradnju termoelektrane Gacko u istočnoj Hercegovini nije prvi niti jedini takve vrste s kojim se suočavaju u BiH, javljaju Nezavisne novine.

HEP je od BiH, odnosno bh. entiteta Republika Srpska zatražio mirno rješenje spora zbog povrede stečenih prava u vezi prijeratnih ulaganja u termoelektranu Gacko, a s obzirom da je ta kompanija 1980-ih godina u postrojenja rudnika i termoelektranu investirala oko 100 miliona eura.

“Ako se u sljedećih šest mjeseci ne postigne dogovor između HEP-a, kao investitora u BiH, i države BiH, tada HEP ima pravo pokretanja postupka pri Međunarodnom centru za rješavanje ulagačkih sporova”, potvrdili su iz HEP-a.

Slovinci traže 695 miliona eura

Međunarodnu arbitražu je prije nekoliko godina već pokrenula Elektroprivreda Slovenije zbog prijeratnih ulaganja u gradnju TE Ugljevik, u istočnoj Bosni, u iznosu od 695 miliona eura.

Po podacima Pravobranilaštva BiH, ukupna vrijednost pokrenutih i najavljenih arbitražnih sporova protiv BiH iznosi 848 miliona eura.

Dva spora su već pokrenule slovenske kompanije pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu.

Tako je zbog ulaganja u TE Ugljevik 2014. godine arbitražu pred ICSID-om pokrenula Elektroprivreda Slovenije - Razvoj i inženjering. Za BiH je dodatna otežavajuća okolnost u tom sporu što vlasti na nivou države i entiteta Republika Srpska ne mogu postići dogovor ko će od njih uplatiti 150 hiljada američkih dolara, što je preduvjet za nastavak arbitražnog postupka.

Pred ICSID-om je arbitražu pokrenula i kompanija Viaduct iz Portoroža. Ta kompanija je trebala graditi dvije hidroelektrane na Vrbasu, no iz Elektroprivrede Republike Srpske iznenada su im odlučili otkazati već dogovoreni aranžman pa slovenska kompanija traži odštetu od 52 miliona eura.

Treći arbitražni postupak protiv BiH se vodi pred Stalnim arbitražnim sudom u Haagu, a pokrenula ga je građevinska kompanija Strabag, koja od BiH želi naplati odštetu u

vrijednosti od približno 640.000 eura zbog raskida ugovora za gradnju mosta preko Save kod Svilaja.

Ugovori BiH sa Slovenijom i Hrvatskom

Strabag je zbog toga odštetu tražio i od Hrvatske, koja je to prihvatila i isplatila austrijskoj kompaniji gotovo 530.000 eura, a sve zbog činjenice da nije na vrijeme dovršena projektna dokumentacija za gradnju mosta, pa Strabag nije mogao početi radove u predviđenom roku. Nezavisne novine prenose izjavu zamjenika javnog pravobranitelja BiH Mlađana Mandića kako je optimista da bi njegova zemlja mogla dobiti spor sa slovenskom elektroprivredom te pretpostavlja kako će odluka o tome biti donesena u oktobru, a godinu nakon toga očekuje se i arbitraža u sporovima s Viaductom i Strabagom za koje, pak, smatra kako bi trebali biti riješeni u korist tužitelja, odnosno na štetu BiH.

Komentirajući zahtjev HEP-a za odštetu odnosno međusobno poravnanje, Mandić je pojasnio kako sada postoji prilika da se u periodu od tri mjeseca postigne međusobni dogovor s vlastima Republike Srpske o načinu rješenja tog spora, ali lično to ne preporučuje.

“Držim da bi to trebalo ići na arbitražu jer te investicije ne potpadaju pod ugovor koji je sačinila BiH sa Slovenijom i Hrvatskom, a investicije su realizovane dok niti jedna država nije bila formirana i dok su još bile federalne jedinice (u sastavu bivše SFRJ)”, kazao je Mandić.

Pojasnio je kako je takva argumentacija razlog zbog kojega vjeruje da će BiH dobiti arbitražni spor sa Slovencima oko ulaganja u termoelektranu Ugljevik.

Izvor: balkans.aljazeera